

PARKGONDOZÓ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

PARKGONDOZÓ

Feladatok és tevékenységek

Az ember régen együtt élt, egységet alkotott a természettel. Ez az egység már jó ideje felbomlott és - különösen a városi ember - elszakadt a természeti környezettől. A nagyvárosok lakóit terheli az állandó zaj, a közlekedés, a levegőszennyezettség, a panel környezet, a túlszűfoaltság, a nyugodt, békés környezet hiánya. Ott, ahol természetes módon nem áll rendelkezésre zöld környezet, az emberek mesterséges úton, növények telepítésével alakítanak ki kerteket, parkokat.

A parkok egyszerre esztétikai és egészségügyi funkciót látnak el. Látványuk nyugalmat, békességet varázsol a kikapcsolódni, pihenni vágyó emberek életébe, de egyúttal tisztítják, megszűrik a levegőt, javítják az oxigénellátást, elnyelik a káros zajokat.

A kertek, parkok látogatói gyakran nem is gondolnak arra, hogy a szemet gyönyörködtető, esztétikus környezet szakemberek folyamatos, odaadó munkáját igényli. E közül az egyik szakember a parkgondozó.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A szakképesített parkgondozó szakirányítás mellett alkalmas a díszítő értékükért természetű növényekkel parkosítási feladatok elvégzésére, a zöldterületek, zöldfelületek (közkert, közpark, házi- és üdülőkert, temető, közterület) kiültetett növényeinek szakszerű gondozására, ápolására, fenntartására, a létesítmények karbantartására, mely többnyire fizikai munkát jelent.

Feladata lakó- és üdülőövezeti zöldfelületek, haszonkertek kerttechnikai létesítményeinek megépítése, növény-együtteseinek telepítése és fenntartása, berendezési tárgyainak karbantartása, közreműködés belső terek növénydekorációjának kialakításában.

A parkgondozó foglalkozás a virág- és dísznövénykertésszel rokon. A leglényegesebb különbség abban van, hogy a park- és kertépítő, -gondozó szakmában a hangsúly nem a természetesen, hanem a már kifejlődött virágok, dísznövények, díszfák, gyep vagy gyeptéglák telepítésén, folyamatos ápolásán, gondozásán van. Szakmájának egyik

szépsége, hogy azonnal látszik a munkája eredménye. Kihívást jelenthet egy-egy újfajta kipróbálása is. Sikerélményt nyújt, ha a próbálkozás eredményesen zárul.

Kudarcként élheti meg, ha valami nem a tervek szerint sikerül. Bár ez nem jelent mindig emberi hibát, hiszen előfordul, hogy nem jó a mag, vagy közbeszól az időjárás. Elkeseríti, ha eltűnnek a kiültetett növények, de különösen az, ha vandál kezek tönkreteszik a gonddal, szeretettel végzett munka eredményét.

A parkgondozó foglalkozás egész éven át tartó elfoglaltságot, munkát jelent. Ezek a feladatok jellegükben évszakonként különböznek egymástól.

A parkgondozó munkája jellegzetesen két különböző fázisra bontható.

Az első a telepítés. Ebben a fázisban a tereprendezési terv alapján felméri a földterületet. A kijelölt helyszínen a virágágyak, bokor- és faültetvények helyét összhangban az utak, lépcsők, medencék és egyéb műszaki létesítmények, műtárgyak díszítésével kell elkészítenie. Helyszínre szállítja az utak burkoló és díszítő anyagait.

Díszíti az utakat, lépcsőket, kerítéseket, medencéket és hidakat. A növények kiültetése előtt talicskával és gereblyével termőföldet terít szét. Szétszórja a fűmagokat, a terv alapján elülteti az előkészített területeken a különféle előnevelt fákat, bokrokat, cserjéket, évelő és egynyári virágokat, telepített gyepet. A parkgondozónak ismernie kell az egyes, kiültetésre kerülő növényfajták tulajdonságait, azt, hogy milyen előkészítést igényelnek ahhoz, hogy maradéktalanul megfogjanak, kihajtsanak.

A második fázis a telepített kert, park folyamatos gondozása, ápolása. Ennek során rendszeresen el kell végeznie az öntözést, az egynyári virágok elnyílás utáni kivételét és újratelepítését, az évelő növények folyamatos gondozását (metszés, nyírás), az évszakoknak megfelelő munkálatokat. A szakmunkás elhelyezi a növények öntözéséhez a csőhálózatot és a csaptelepeket. Fűvet nyír és kezeli az öntözőberendezéseket.

A parkgondozó munkája függ az évszakok változásától. Január elején, mikor a park gyakran hótakaró alatt pihen, a parkgondozó üvegházban megkezdi a magvetést. A mag kikeléséig figyelemmel kíséri az üvegház hőmérsékletét, öntözi az elvetett magokat, s gondozza a cserepes növényeket. A magból kikelt növényeket ládába tűzdeli, majd a szükséges méret elérésekor becserepezi, folyamatosan öntözi, gondozza, gyomlálja. Ez a folyamat április végéig tart.

Április elejétől megkezdi a növényágyak előkészítését. Felássza a kijelölt területet, gyomtalanít, trágyáz.

A téli fagyok elmúltával, május közepétől megkezdzi az egynyári növények beültetését. A növények ettől kezdve folyamatos gondozást, öntözést, gyomlálást igényelnek. A rózsák metszése is tavasszal történik.

Július elejétől az üvegházban elveti a kétnyári virágok magjait, majd tűzdeli, gondozza, cserepekbe helyezi őket. Lombhullástól gyakran decemberig kitart a lombsöprés, behordás és komposztálás. Az őszi fagyokkal kiülteti a kétnyári palántákat (árvácska, százsorszép, nefelejcs, tulipánhagyma). Az őszi fagyok után megtisztítja az ágyakat, felszedi és tárolja a fagyérzékeny gumókat (pl. dália). Tavasztól őszig tartó folyamatos munkát jelent a fűnyírás és locsolás, a fák folyamatos karbantartása, pótlása szükség esetén, növényvédelem és gyomirtás. A parkgondozó feladata télen a hó eltakarítása, az utak karbantartása, homokkal való felszórása is.

Feladatát képezheti a kerthez, parkhoz tartozó intézmény, épületek belső tereinek növényekkel való díszítése, ezek rendszeres ápolása, gondozása.

Munkája során sokféle kertészeti kéziszerszámot és kisgépet, öntözőberendezést használ.

Valamennyi munkafolyamatnál a környezetvédelmi, üzemi és személyi higiénia, valamint a munka- és tűzvédelmi előírásokat be kell tartani.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A parkok lényegét az élő anyag, a gyeper, az egy- és kétnyári virágok, bokrok és fák adják. A parkgondozó sokféle anyaggal is dolgozik, pl. növényi magvak, lágy- és fás szárú növények, különböző típusú termőföld, homok, sóder, perlit, víz, szerves- és műtrágya, növényvédőszer, gyomirtók. A gondozás során ezeket az anyagokat is felhasználja, pl. permetezéshez, talajerő utánpótláshoz.

Napi munkájához tartozik számtalan kézi eszköz, például: árnyékoló háló, ásó, fólia, fűnyíró, fűrész, gallyvágó olló, gereblye, hernyózó, kanna, kapa, kasza, kerti traktor, lapát, lombsöprő, metszőolló, (kézi vagy elektronikus olló, ezzel metszi, formázza a fákat). További eszközök, amelyeket használ, öntözőfejek, permetezőgép, rosták, rotációs kapa, sarló, sövényvágó olló, szaporító ládák, szemzőkés, talicska, tömlők, virágcserepek, vödör. Hagyományos módon, baltával, fűrészsel kivágja az elszáradt fákat.

Hol végzi a munkáját?

A parkgondozó munkaidejének túlnyomó többségét szabadban tölti, az időjárás változásainak, szélsőségeinek kitéve. A téli hónapokban, a magvetés, tűzdelés, palánták cserepezésekor több időt tartózkodik az üvegházban. A kerthez, parkhoz tartozó épületek, létesítmények virágokkal való díszítésekor, az épületeken belüli növények gondozásakor is zárt térben tartózkodik.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

A parkgondozó elsősorban a közvetlen munkatársakkal, alkalmi kisegítővel van rendszeres, napi kapcsolatban. A feladatok megbeszélésekor, a munkabeosztáskor a közvetlen főnökkel, az üzem- és műszakvezetővel történik az egyeztetés. További kapcsolatot jelent a park, a létesítmény tulajdonosával, működtetőjével való találkozás. Kapcsolatban áll a munkavégzéshez szükséges anyagok, eszközök, berendezések szállítóival, a szakiskolákból parkgondozói gyakorlatra küldött tanulókkal. Munkavégzése során találkozik a park látogatóival, alkalmazkodik igényeikhez, válaszol esetleges kérdéseikre.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A parkgondozói munka közepesen nehéz fizikai igénybevétellel jár. Gyakran kell ágaskodva, guggolva, térdelve, görnyedt testtartásban dolgozni, de munkaidejének túlnyomó részét állva tölti. Jó fizikai állapot szükséges hozzá. Bizonyos munkafajták, mint a tűzdelés, ültetés az adott testhelyzetben fokozott terhelést jelent.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A parkgondozói munka alapvetően szabadban végzett tevékenység, ahol a dolgozó munkaidejének jó részét az időjárás viszontagságainak kitéve végzi. A téli hónapokban

több időt tölt az üvegházban, ahol jól kell bírnia a páradús levegőt. Időnként sok a piszok, a nedvesség vagy a por.

Egészségkárosodást a változó időjárás, a felhasznált vegyszerek, illetve a különböző gépek, berendezések használata okozhat.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- teljes látótér és térlátás,
- ép színlátás,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata,
- fokozott figyelem.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- tartós kényszerhelyzet (görnyedés, térdelés, guggolás),
- szabadban végzett munka,
- közepesen nehéz fizikai munka.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

A parkgondozói munkához fizikai teherbírás, kez ügyesség, monotonia-tűrés, precíz, szabálykövető, fegyelmezett munkavégzés, személyi higiéné, állóképesség szükséges.

A jó szakmunkás színlátása hibátlan, térbeli látása, szemmértéke jó. Kézmozgása biztos és nyugodt. Jó a megfigyelőképessége. Szereti a növényeket, a természetet. Jellemző rá a szép iránti fogékonyság, a fantázia, a jó ízlés és az aprólékos munka szeretete. A parkok, díszkertek igényes kialakításához kiemelkedő esztétikai érzékre, kreativitásra, jó formaérzetre van szükség. Ha felelősségtudattal végzi munkáját a rábízott kertek, parkok esztétikusak, mindig gondozott benyomást keltnék.

A parkgondozó munkája túlnyomórészt csapatban zajlik, szükség van tehát az együttműködési készségre, az alkalmazkodásra, a másokhoz való igazodásra, azonos munkaritmusban való feladatvégzésre. Bizonyos feladatokat, pl. fűnyírás egyedül végzi.

A parkok gondozása szolgáltatói tevékenység. Célja, hogy a kertek, parkok, közterületek látogatói a létesítmény céljának megfelelően, zavartalanul, jól érezhessék magukat. Ennek érdekében a parkgondozónak alkalmazkodnia kell a látogatók igényeihez, szokásaihoz (pl. a játszóterek takarítását a kora reggeli „gyerek-mentes” időszakban végzi).

Az, aki parkgondozó szeretne lenni, nem viszolyoghat a föld szagától, a puszta föld érintésétől, a kerti munkával járó kosztól.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

Az általános iskola tanulmányok során a környezetismeret, biológia, fizika tantárgyak iránt kell jól teljesítenie. Testnevelésben elért megfelelő eredmény is segíti munkáját.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Fontos, hogy érdeklődjön a természet iránt és igényelje a természeti környezet ápoltságát. Ehhez szükséges, hogy az élő anyagok keltsék fel figyelmét, valamint örömet okozzon számára, ha munkája eredményét látja.

Jó, ha a parkgondozó pontos, precíz munkára törekszik és szívesen végzi munkáját egyedül, ezért az emberek iránti érdeklődés nem kiemelkedően fontos számára.

Szakképzés

A képesítés célja a közterületek, parkok, házi- és hétvégi kertek, temetők gondozási, ápolási teendőinek elvégzésére alkalmas munkások szakképzettségének tanúsítása. A szakképesítés önmagában irányítói, vezetői tevékenység végzésére, valamint parktervezői tevékenységre nem jogosít.

Előképzettség

A szakképesítés megszerzésének előfeltétele 8 általános iskolai végzettség és egészségügyi alkalmasság.

Képzési idő

A tanfolyami rendszerű képzés ideje 800 óra. Az elméleti és gyakorlati oktatás aránya 30-70 százalék.

A szakképesítés során oktatott elméleti és gyakorlati tárgyak

Parkfenntartás, Kertészeti alapismeretek, Műszaki ismeretek, Munka-, környezet- és tűzvédelmi ismeretek, Gazdasági alapismeretek.

A szakképesítés vizsgakövetelménye

A vizsga szóbeli és gyakorlati részből tevődik össze. A szóbeli vizsgán a parkfenntartás, kertészeti alapismeretek, munka-, környezet- és tűzvédelem, gazdasági alapismeretek tananyagából a központilag kiadott tételsorból húznak vizsgakérdéseket a vizsgára jelentkezők.

A gyakorlati vizsga három részből áll: Munkáltató jellegű, teljesítmény mérésére alkalmas tevékenység végzése. A növényismereti jegyzékben megnevezett egy- és kétnyári dísznövények, évelők, díszfák, díszcserjék, palánták, termések növényismerete. Növény-összeültetés, karbantartási munkák, kitűzés, bizonylatok kiállítása.

A vizsgára egyénileg, a tanfolyam elvégzése nélkül is felkészülhet a vizsgázó, de a vizsga alól felmentés nem adható.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 21 6207 05

Kapcsolódó foglalkozások

Növényvédő szakmunkás,

Kertésztechnikus,

Díznövénykertész,

Kertészmérnök,

Egyéb növénytermesztési és kertészeti foglalkozások.

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Kertész,

Kerttervező,

Kertépítő,

Kertgondozó,

Parkfenntartó,

Kézi és gépi parkgondozó.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A parkgondozó foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.